

***Statenstuk* 2018-826**

2e HERZIENE VERSIE

(21 maart 2018)

**Ontwerp-Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018 en Milieueffect-
rapport**

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 21 februari 2018
- Provinciale Staten op 28 maart 2018
- fatale beslisdatum: 28 maart 2018

Behandeld door de heren E.J.F. Diekema, telefoonnummer (0592) 36 51 53, e-mail
e.diekema@drenthe.nl en A. Brouwer, telefoonnummer (0592) 36 57 24, e-mail
a.brouwer@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer T. Stelpstra

Inleiding

a. Algemeen

De basis van de huidige Omgevingsvisie Drenthe (2014) is goed. Daarom wordt nu volstaan met een revisie. De essentie van de huidige visie blijft dan ook gehandhaafd: *'het waarderen van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe, passend bij deze kernkwaliteiten'*. Ook de uitwerking in kernkwaliteiten en robuuste systemen is gelijk gebleven.

Een aantal thema's vraagt om actualisatie en de onderwerpen energielandschappen, sterke steden en vrijetijdseconomie vragen om nadere uitwerking gelet op maatschappelijke ontwikkelingen. Tegelijkertijd is er met de Omgevingswet nieuwe wetgeving in voorbereiding waar wij proactief op willen inspelen.

Wij hebben invulling gegeven aan de opdracht die uw Staten in maart 2017 met het vaststellen van de *Startnotitie Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018* aan ons hebben gegeven om de huidige Omgevingsvisie Drenthe te reviseren. Met de revisie wordt de planperiode van de huidige Omgevingsvisie verlengd van 2020 naar 2030. In de startnotitie zijn drie opgaven benoemd voor de revisie, te weten:

1. ontwikkelen van nieuw beleid voor energietransitie, vrijetijdseconomie en stedelijke ontwikkeling;
2. actualisatie van de bestaande beleidsthema's op basis van beleidsdocumenten die sinds de actualisatie van de Omgevingsvisie 2014 zijn vastgesteld;
3. digitalisering van de Omgevingsvisie zodat beleidsteksten gecombineerd met kaartbeelden gemakkelijker te raadplegen zijn.

In de startnotitie zijn randvoorwaarden voor het proces en de planning gegeven.

Uit de opgaven voor deze revisie is in de startnotitie geconcludeerd dat er ook een procedure voor milieueffectrapportage (m.e.r.) zal worden doorlopen. Het doel van de m.e.r. is het bieden van voldoende (milieu-)informatie, op basis waarvan het milieubelang vroegtijdig in de plan- en besluitvorming kan worden betrokken.

In de toelichting vindt u een overzicht van het proces en de belangrijkste wijzigingen in de Omgevingsvisie.

b. Europese aspecten

Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid

Niet van toepassing.

d. Participatie

In de afgelopen maanden zijn ten behoeve van de revisie parallel aan elkaar verschillende participatiesporen bewandeld:

- ten behoeve van de m.e.r.-procedure hebben wij een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. De NRD heeft van 26 april tot en met 6 juni 2017 ter inzage gelegen voor inspraak. Ook hebben wij de betrokken bestuursorganen en adviseurs, waaronder de Commissie voor de m.e.r., expliciet om advies gevraagd;

- voor de voeding van het Koersdocument op inhoud en integraliteit is geïnvesteerd in gerichte participatie. In dit kader zijn onder de titel 'Revisie op reis' op drie inspirerende locaties bijeenkomsten georganiseerd met belangenorganisaties, gemeenten, waterschappen, vrijdenkers, dwarskijkers en ervaringsdeskundigen;
- voor de verdiepingsslagen in de bouwstenen Energielandschappen, Sterke Steden en Vrijtijdseconomie zijn afzonderlijke communicatie- en participatieprocessen doorlopen. In deze processen wordt de samenhang met de Revisie van de Omgevingsvisie voortdurend geduid;
- voor de vertaling van beleidsrichtingen Energielandschappen, Sterke Steden en Vrijtijdseconomie en de actualisaties uit het Koersdocument is bij het opstellen van de ontwerp-Revisie Omgevingsvisie gebruik gemaakt van de bestaande overlegstructuren met gemeenten, waterschappen en andere partners.

Advies

1. Ermee in te stemmen om de ontwerp-Revisie Omgevingsvisie Drenthe met bijbehorend MER en andere achtergronddocumenten conform afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht ter inzage te leggen.

Doelstelling uit de begroting

4.1.5 Meer economisch ruimtegebruik/Revisie van de Omgevingsvisie.

Argumenten

- 1.1. *Met de ontwerp-Revisie Omgevingsvisie is uitvoering gegeven aan de opdracht zoals verwoord in de startnotitie Revisie Omgevingsvisie om de bestaande Omgevingsvisie te moderniseren.*

Met de Revisie van de Omgevingsvisie Drenthe is:

- nieuw beleid voor de thema's Energietransitie, Stedelijke ontwikkeling en Vrijtijdseconomie geformuleerd;
- het bestaande beleid geactualiseerd;
- een gerichte focus in de strategie gebracht waarbij het 'Ja, mits'-principe expliciet is uitgewerkt dat uitgaat van de kansen om functies en ruimtelijke kwaliteit te combineren zodat ze tot meerwaarde voor Drenthe leiden;
- de visie nu een volledig digitaal document geworden.

- 1.2. *Het Milieueffectrapport (MER) geeft (milieu)informatie over de beleidsvoornemens in de Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018.*

Op basis van de opgaven voor deze revisie is geconstateerd dat er ook een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Het doel van de m.e.r. is het bieden van voldoende (milieu)informatie, op basis waarvan het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming kan worden betrokken. In het MER zijn voor energie beleidsscenario's opgesteld die zijn beoordeeld op milieueffecten. Tevens is milieu-informatie gegenereerd over het Drentse stedelijke netwerk en de deelgebieden Noord, Zuidwest en Zuidoost. Dit als basisinfo voor nader uit te werken gebiedsgerichte strategieën die de verschillende thematische ambities integreren. Het rapport geeft argumenten bij beleidskeuzes over deze thema's vanuit het perspectief van milieu in brede

zin. GS en PS kunnen deze argumenten betrekken bij de vaststelling van de Omgevingsvisie. Concreet zijn de inzichten uit het MER benut bij de kansen voor energietransitie en de ontwikkeling van het 'combinatiemodel' voor gebiedsgerichte en integrale sturing.

Daarnaast is in het MER geconstateerd dat voor een aantal thema's (bijvoorbeeld vestigingsklimaat, wonen en landbouw) het beleid nu nog voldoet, maar tot 2030 waarschijnlijk niet. Voor een goede toepassing van het combinatiemodel is op strategisch niveau informatie nodig over de staat van de Drentse leefomgeving. Het opzetten van een levend informatiesysteem zal helpen om de sturing via het combinatiemodel goed op te zetten.

1.3 *De Awb-procedure is een verplicht onderdeel in het traject tot vaststelling van de Revisie Omgevingsvisie en het MER.*

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening moet afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht worden toegepast in de aanloop naar vaststelling van de Omgevingsvisie. Dit geeft de gelegenheid aan eenieder om schriftelijk en/of mondeling op het stuk te reageren.

Tijdsplanning

De Startnotitie (p.25) voorziet in de volgende planning:

- brede consultatie (terinzagelegging) over ontwerp-Revisie Omgevingsvisie Drenthe;
- aanbidding ontwerp-Revisie Omgevingsvisie ter vaststelling aan PS in september 2018.

Tot op heden wordt niet van deze planning afgeweken.

Financiën

Wordt uit de bestaande begroting gedekt. De kosten voor de revisie zijn in de Startnotitie (p. 25) geraamd op € 300.000,-, gespreid over de jaren 2017 en 2018. Met de vaststelling van de Startnotitie is besloten deze kosten te dekken uit de bestaande begroting: budgetinzet op specifieke ontwikkelingen. Er zijn tot op heden geen redenen die wijzen op een overschrijding van het gereserveerde budget.

Monitoring en evaluatie

Wij willen de Omgevingsvisie een 'levend document' laten zijn. Daarvoor gaan wij de Omgevingsvisie periodiek actualiseren op basis van monitoring en in gesprek met uw Staten.

Communicatie

- Bestuurlijke gesprekken met partners zoals gemeenten, waterschappen, terrein beherende organisaties en de buurprovincies.
- De documenten worden ter inzage gelegd conform de vereisten van afdeling 3.4 Awb.
- Tijdens de terinzagelegging zullen mogelijkheden worden gecreëerd waarop betrokkenen hun zienswijzen kunnen indienen.

- In afstemming met gemeenten organiseren we twaalf inlooptdagen in de gemeentehuizen waarop betrokkenen een toelichting kunnen krijgen over de revisie van de Omgevingsvisie.
- Informatiefolder met een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de Omgevingsvisie.
- Gespreksronde van de Statencommissie Omgevingsbeleid met de gemeenteraden na de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018.

Bijlagen

1. Ontwerp-Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018 (klik [hier](#) om naar de site te gaan)
2. Milieueffectrapportage (klik [hier](#) om naar de site te gaan)
3. Overzicht met wijzigingen in de Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018
4. Overzicht met wijzigingen van de beleidstekst naar aanleiding van de behandeling in de Statencommissie Omgevingsbeleid d.d. 21 februari 2018

Ter inzage in kamer C0.39

Niet van toepassing.

Assen, 14 maart 2018

Kenmerk: 11/4.4/2018000075

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter
mr. L. Maarleveld, secretaris a.i.

wa/coll.

Overzicht met wijzigingen Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018

Thema		Belangrijkste wijzigingen
0	Essentie van de visie	Tekst geactualiseerd; jaartallen, etc.
1	Drenthe nu	Tekst geactualiseerd; actuele provinciale programma's, jaartallen, ontwikkeling kredietcrisis, etc.
2	Missie, ambities en belangen	Tekst geactualiseerd; provinciale belangen zijn omschreven conform beleidstekst in 4 t/m 8
3	Strategie, rol en instrumenten	
3.1	Inleiding combinatiemodel	
3.2	Strategie	Visiekaart is geactualiseerd Toegevoegd: Combinatiemodel met twee strategische opgaven (adaptatie en vestigingsklimaat) en kaart aan de bestaande strategie met robuuste systemen en ruimtelijke kwaliteit.
3.3	Rol en sturing	Ongewijzigd
3.4	Instrumenten	Regionale agenda's vervangen door gebiedspecifieke aanpakken
4	Ruimtelijke kwaliteit	
4.1	Kernkwaliteiten	RLi Advies Verbindend landschap toegevoegd. De kernwaarde bedrijvigheid is geschrapt en als strategische opgave aan de strategie toegevoegd.
4.2	Uitwerking kernkwaliteiten	
4.2.1	Landschap	Bestaande beleidstekst objectgericht herschreven.
4.2.2	Natuur	Bestaande beleidstekst objectgericht herschreven, indicator 'biodiversiteit'(h7) gewijzigd in 'beleven, benutten en beschermen' op basis van de Natuurvisie 2040.
4.2.3	Cultuurhistorie	Bestaande beleidstekst objectgericht herschreven en geactualiseerd op basis van stand van zaken in het nominatiedossier UNESCO Koloniën van Weldadigheid.
4.2.4	Archeologie	Bestaande beleidstekst objectgericht herschreven.
4.2.5	Aardkundige waarden	Bestaande beleidstekst objectgericht herschreven.
4.2.6	Rust, stilte en duisternis	Bestaande beleidstekst objectgericht herschreven.
4.3	Zuinig en doelmatig ruimtegebruik	Ongewijzigd

4.4	Milieu- en leefomgeving	Tekst geactualiseerd op basis van nieuwe wet- en regelgeving.
-----	-------------------------	---

5	Robuust sociaal-economisch systeem	
5.1	Economie	Tekst objectgericht herschreven en geactualiseerd op basis van Economische Koers Drenthe 2016-2020 en de Retailagenda. Aandacht voor Dutch Tech Zone, Regio Assen Groningen en Regio Zwolle Meppel
5.2	Sterke Steden	Beleidsambities uit de bouwsteen ingevoegd met overkoepelende opgaven en specifieke kansen in de vier HEMA steden.
5.3	Wonen	Tekst objectgericht herschreven en geactualiseerd op basis van onderzoek woningbouw in 2017.
5.4	Vrijtijdseconomie	Beleidsambities uit de bouwsteen ingevoegd onder Vestigingsklimaat en ontwikkelruimte voor verblijfsrecreatieparken.
5.5	Mobiliteit	Tekst objectgericht herschreven en kaart met basisnetwerk openbaar vervoer toegevoegd.
5.6	Energienutraal Drenthe	Tekst over besparing geactualiseerd op basis van expeditie Drenthe en nieuwe ambities voor hernieuwbare energie uit de bouwsteen ingevoegd onder Productie hernieuwbare energie met ruimte voor gemeenten om de opgave in te vullen.
5.7	Bodem en ondergrond	Tekst objectgericht herschreven en geactualiseerd op basis van visie ondergrond en aangenomen motie over het afbouwen van fossiele gaswinning.

6	Robuust landbouwsysteem	<p>Tekst objectgericht herschreven en geactualiseerd op basis van visie Toekomstgerichte landbouw.</p> <p>De indicatieve aanduiding van landbouwplus gebieden op de kaart is geschrapt.</p> <p>Ruimte voor maatwerk voor inpassing van landbouwbedrijven grondgebonden veehouderij is overgenomen voor intensieve veehouderij. Termen Bouwblok en bouwvlak worden éénduidig gebruikt.</p>
----------	--------------------------------	---

7	Robuust natuursysteem	Tekst objectgericht herschreven en geactualiseerd op basis van Natuurvisie 2040, beleven, benutten en beschermen (Natuurnetwerk Nederland, Natuurnetwerk Drenthe en Nationale parken) en de nieuwe Wet natuurbescherming (algemeen natuur). Indicator blijft 'biodiversiteit'.
----------	------------------------------	--

8	Robuust en klimaatbestendig watersysteem	Tekst objectgericht herschreven en toegevoegd klimaatadaptatie in stedelijke gebieden onder Water in de stad op basis van het deltaprogramma adaptatie.
----------	---	---

9	Multifunctionele gebieden	Tekst geactualiseerd.
----------	----------------------------------	-----------------------

Totstandkoming Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018

In de eerste fase is samen met onze partners aan de bouwstenen voor energietransitie, sterke steden en vrijetijdseconomie gewerkt. Hiervoor zijn onderzoeken verricht en werksessies en bestuurlijke bijeenkomsten georganiseerd. Voor het beleidsthema Volkshuisvesting/wonen is in deze fase een uitvoerige actualisatie verricht.

Om de integraliteit en samenhang van de Omgevingsvisie bij het inweven van nieuw beleid uit de bouwstenen en de actualisaties te borgen zijn tijdens drie weken '*revisie op reis*' diverse bijeenkomsten met partners georganiseerd. In deze bijeenkomsten is door circa 300 personen uit 60 organisaties inbreng geleverd voor de revisie.

Ook is in deze fase een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het milieueffectenonderzoek opgesteld en ter inzage gelegd. Hierop zijn 11 reacties binnengekomen en is advies uitgebracht door de Commissie m.e.r.

De Statencommissie Omgevingsbeleid is in april en juni 2017 geïnformeerd over de voortgang. De oogst uit deze fase is vertaald in het Koersdocument waarvan uw Staten op 27 september 2017 kennis hebben genomen. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het milieueffectenonderzoek is in deze vergadering door uw Staten vastgesteld.

In de tweede fase zijn de voorgenomen richtingen uit het Koersdocument vertaald in beleidsteksten en kaartbeelden: een ontwerp-Revisie Omgevingsvisie Drenthe. De bouwstenen en actualisaties zijn daarmee geïntegreerd in één samenhangende Omgevingsvisie. In deze fase is ook het milieueffectrapport (MER) opgesteld waarin de milieueffecten van het voorgenomen beleid zijn onderzocht. Voor gerichte consultatie zijn reguliere overlegstructuren benut met partners zoals de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG), waterschappen, LTO en VNO-NCW. Voor de Statencommissie Omgevingsbeleid is een inspirerend mini-symposium over de kansen van een verbindend landschap in relatie tot de ruimtelijk-fysieke opgaven georganiseerd.

Deze fase wordt afgerond met dit besluit om de ontwerp-Revisie Omgevingsvisie en het MER voor formele inspraak (brede consultatie) vrij te geven.

Wij geven hieronder op basis van de opgaven uit de startnotitie aan op welke punten de visie is gereviseerd.

1. Bouwstenen: energietransitie, stedelijke ontwikkeling en vrijetijdseconomie

Energie landschappen

Wij hebben, op weg naar een energieneutraal Drenthe in 2050, een ambitie opgenomen waarbij het aandeel hernieuwbare energie in 2030 op 40% moet liggen. Om dit te realiseren willen wij voldoende ruimte bieden aan initiatieven voor energieproductie. Het 'Ja mits'-principe uit de bestaande Omgevingsvisie is overgenomen voor het energiebeleid. Grote en kleine initiatieven kunnen gerealiseerd worden, mits ruimtelijk ingepast en maatschappelijk geaccepteerd.

Wij hebben dit beleid uitgewerkt in 5.6. *Ergieneutraal Drenthe* en 5.6.2. *Productie hernieuwbare energie*.

Sterke Steden

Voor Hoogeveen, Emmen, Meppel en Assen zijn de opgaven en kansen benoemd die bijdragen aan het versterken van deze steden als schakels in een regionaal netwerk met aantrekkelijke stadscentra. En de robuuste stedelijke netwerken met bruisende steden verder te versterken vanuit hun rol als drager voor voorzieningen, als knooppunten in mobiliteitsnetwerken en concentratie van werkgelegenheid.

Wij hebben de generieke opgaven en kansen voor de steden opgenomen in 5.2. *Sterke Steden*. Daarna zijn de opgaven en kansen per stad uitgewerkt.

Vrijtijdseconomie

Voor de revitalisering van de verblijfsrecreatie is een langjarige programmatische aanpak en maatwerk nodig. Gelet op de herontwikkeling van verblijfsrecreatie hanteren we het 'Ja mits'-principe. Voor de functie wonen op recreatieparken (permanente bewoning) blijven we het 'Nee tenzij'-principe hanteren. Dit maakt het mogelijk om, op basis van een goed plan, maatwerk op parkniveau te leveren. De transformatie naar een woonbestemming kan een uitkomst zijn van een gebiedsproces.

We hebben de ambities voor vrijetijdseconomie opgenomen in 5.4. *Vrijtijdseconomie* en uitgewerkt in de thema's 'vestigingsklimaat en ontwikkelruimte', 'revitalisering bestaande verblijfsrecreatie', 'herontwikkeling en uitbreiding', 'transformatie verblijfsrecreatie' en 'nieuw aanbod verblijfsrecreatie'.

Combinatiemodel

De bouwstenen en actualisaties hebben geleid tot een aangescherpte focus van de strategie. Deze aanpassing is opgenomen in 3. *Strategie, rol en instrumenten*.

Bij de uitwerking van het MER is geconcludeerd, dat voor veel thema's het bestaande beleid op ambitieniveau weliswaar naar verwachting zal volstaan, maar een thematische sturing niet of onvoldoende leidt tot het realiseren van deze ambities. De uitwerking van beleid moet veel meer integraal worden opgepakt. Voor diverse thema's wordt geconstateerd dat er naast een thematische aanpak, behoefte is aan een meer gebiedsgerichte aanpak. Daartoe is in de revisie het combinatiemodel ontwikkeld. In dit combinatiemodel kunnen het landschap en de overige Drentse kernkwaliteiten in de uitvoering van beleid meer ingezet worden als verbindende schakel tussen verschillende sectorale beleidsopgaven. In deze strategie staat het 'Ja, mits' principe voorop waarbij wij uitgaan van de kansen om functies en ruimtelijke kwaliteit te combineren zodat ze tot meerwaarde voor Drenthe leiden.

Het combinatiemodel en de ontwerpgerichte benadering zijn uitgewerkt in 3.1. *Strategie: het combinatiemodel* en 3.2. *Onze strategie*.

Van kernwaarde bedrijvigheid naar strategische opgaven 2030

In de huidige Omgevingsvisie is de kernwaarde bedrijvigheid opgenomen om ontwikkelingen met bedrijfseconomische aspecten in een zorgvuldig proces, naast de kernkwaliteiten, te wegen. Het begrip kernwaarde leidt tot onduidelijkheid. Waar het om gaat is dat de economische opgave ook in ruimtelijk beleid een prominente plek krijgt. In deze revisie hebben wij economie expliciet een plek gegeven als strategische opgave. Deze opgave maakt onderdeel uit van onze aangescherpte strategie.

De strategische opgaven zijn uitgewerkt in 3.2.3. *Strategische opgaven 2030*.

2. Beleidsactualisaties

Het thematische beleid dat sinds de laatste actualisatie van de Omgevingsvisie in 2014 is vastgesteld hebben wij in deze revisie overgenomen. Het betreft Economische Koers Drenthe 2016-2020 in 5.1. *Economie*, Structuurvisie ondergrond 2.0 in 5.7.2. *Ondergrond*, Toekomstgerichte landbouw in 6.1. *Toekomstgerichte landbouw* en de Natuurvisie 2040 in 7.1. *Natuur*. Voor wonen is de beleidsactualisatie 2017 meegenomen in 5.3. *Wonen*.

3. Gereviseerde Omgevingsvisie is een digitaal document

De Omgevingsvisie is nu een volledig digitaal document. De beleidsteksten zijn zo geschreven dat er een betere koppeling tussen kaarten en provinciale belangen/ambities is gemaakt. We lopen hiermee vooruit op de Omgevingswet.

Omgevingsvisie als levend document

De complexiteit en dynamiek van de samenleving nemen toe. Onzekerheden zijn groot, met name op de wat langere termijn (bijvoorbeeld door technologische en economische ontwikkelingen). In het MER is geconstateerd dat het beleid voor verschillende thema's naar verwachting niet tot 2030 zal voldoen. We willen met de Omgevingsvisie ook na revisie 2018 meebewegen met ontwikkelingen. Dit door niet te doen of de toekomst al vast ligt, maar een stap voor stap aanpak te hanteren en zo ruimte te creëren om te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en veranderende inzichten. We willen de Omgevingsvisie een 'levend document' laten zijn. Daarvoor gaan we de Omgevingsvisie periodiek actualiseren op basis van monitoring en in gesprek met uw Staten.

Milieueffectrapport

In het MER zijn voor energie beleidsscenario's opgesteld die zijn beoordeeld op milieueffecten. Tevens is milieu-informatie gegenereerd over het Drents stedelijk netwerk en de deelgebieden Noord, Zuidwest en Zuidoost. Dit als basisinfo voor nader uit te werken gebiedsgerichte strategieën die de verschillende thematische ambities integreren. Het rapport geeft argumenten voor beleidskeuzes over deze thema's vanuit het perspectief van milieu in brede zin. Concreet zijn de inzichten uit het MER benut bij de kansen voor energietransitie en de ontwikkeling van het 'combinatiemodel' voor gebiedsgerichte en integrale sturing.

1. INDICATOR KERNKWALITEIT NATUUR

Beleidsstekst in Revisie omgevingsvisie 2018

3.2.1. De Drentse ruimtelijke identiteit (vierde alinea)

...Omdat niet alle kernkwaliteiten goed te duiden zijn in het fysiek-ruimtelijk domein, hebben wij ze vertaald naar indicatoren. Rust is vertaald naar stilte en duisternis. Ruimte staat voor de openheid van het landschap. De graadmeter voor kernkwaliteit natuur is de belevingswaarde. Oorspronkelijkheid hebben we concreet gemaakt in de kernkwaliteiten cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden. Veiligheid staat voor sociale, externe en verkeersveiligheid. De kernkwaliteiten naoberschap, menselijke maat en kleinschaligheid zijn lastig ruimtelijk te duiden, maar zijn meegenomen in de begrippen 'leefbaarheid' en 'passend bij Drenthe'...

Gewijzigde tekst na behandeling statencommissie OGB 21 februari 2018

3.2.1. De Drentse ruimtelijke identiteit (vierde alinea)

...Omdat niet alle kernkwaliteiten goed te duiden zijn in het fysiek-ruimtelijk domein, hebben wij ze vertaald naar indicatoren. Rust is vertaald naar stilte en duisternis. Ruimte staat voor de openheid van het landschap. **De graadmeter voor kernkwaliteit natuur is uitgewerkt in het kunnen beleven en benutten van de natuur die Drenthe rijk is en daarnaast het beschermen om de biodiversiteit in stand te houden en te versterken.** Oorspronkelijkheid hebben we concreet gemaakt in de kernkwaliteiten cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden. Veiligheid staat voor sociale, externe en verkeersveiligheid. De kernkwaliteiten naoberschap, menselijke maat en kleinschaligheid zijn lastig ruimtelijk te duiden, maar zijn meegenomen in de begrippen 'leefbaarheid' en 'passend bij Drenthe'...

2. RETAIL / WEIDEWINKELS

Bestaande tekst in de huidige omgevingsvisie (2014)

Wij streven naar een concentratie van de detailhandel in de binnenstedelijke gebieden, waarbij de bestaande detailhandelsstructuur centraal staat. Tegelijkertijd zijn er activiteiten die om uiteenlopende redenen minder goed passen in de stedelijke centra, bijvoorbeeld vanwege de omvang, brandgevaar of bevoorrading. Voor deze activiteiten is vestiging op een locatie voor perifere detailhandel een betere optie. In 2006 hebben de provincies gezamenlijk besloten dat bestaande winkelgebieden worden beschermd en dat vestiging van grootschalige winkels buiten het stedelijk gebied ('weidewinkels') wordt tegengehouden. Dit beleid blijft de komende jaren onverminderd van kracht.

De detailhandelssector heeft te maken met een aantal ingrijpende veranderingen, zoals de toenemende rol van internet als oriëntatie- en aankoopkanaal, veranderende wensen van consumenten en nieuwe winkelconcepten. Dit zal leiden tot een afname van het totale winkeloppervlak. Nu al is er sprake van een groeiende structurele

leegstand aan winkelruimte. Nieuwe trends laten zien dat winkels zich vooral concentreren in binnensteden en thematische winkelcentra aan de rand van de steden. Uitzondering hierop zijn winkels die zich richten op de dagelijkse boodschappen. Deze vestigen zich meer op goed bereikbare (perifere) locaties. Door deze ontwikkelingen komen vooral centra van kleine en middelgrote gemeenten en kleinere wijkcentra onder druk te staan. Door de ontwikkeling van nieuw winkelvloeroppervlak te beperken en de bestaande (kansrijke) centra te versterken, blijft de markt voor detailhandelsvoorzieningen gezond en toekomstgericht. Hier gaan wij graag over in gesprek met de gemeenten.

Om voldoende ruimte te bieden aan de veranderende wensen van consumenten en het bedrijfsleven, zetten wij in op de binnenstedelijke vernieuwing en vragen we bij gemeenten aandacht voor revitalisering van verouderde winkelcentra. Bij ruimtelijke plannen voor nieuwe grootschalige detailhandelsontwikkelingen vragen wij gemeenten aandacht te geven aan regionale afstemming. Van de gemeenten verwachten we bovendien dat ze de behoefte aan de nieuwe ontwikkeling overtuigend aantonen middels een detailhandelsvisie (conform de Ladder voor Duurzame Verstedelijking). In het buitengebied vinden wij vooral verkoop van eigen producten als nevenfunctie op een agrarisch bedrijf passend. Naar de ruimtelijke gevolgen van internetdetailhandel (zoals de locaties van afhaalpunten) gaan we onderzoek doen.

Nieuwe tekst in Revisie omgevingsvisie 2018

5.1.2.2. Detailhandel / retailagenda

Omgevingsbeeld

Binnen de retailsector is sprake van grote, structurele veranderingen, namelijk minder bestedingen door de demografische ontwikkelingen als krimp, gewijzigd aankoop- en oriëntatiegedrag dankzij internet, de toegenomen mobiliteit, waardoor er minder bestedingen zijn, met name in het middensegment, het verdwijnen van de kleine zelfstandige en de roep om beleving. Dit heeft geleid tot een afname van het totale winkeloppervlak, met name in middelgrote en kleine steden en dorpen. De zichtbare effecten van deze transitie zijn structurele winkelleegstand en een daling van de bezoekersaantallen aan de winkelgebieden.

Ambitie

Wij streven voor de kernen in Drenthe succesvolle winkelomgevingen na die een motor vormen voor sterke steden en vitale kernen.

Uitvoering

Om de leefbaarheid en vitaliteit van steden en dorpen te behouden en toekomstbestendig te maken zijn in 2016 afspraken met alle Drentse gemeenten gemaakt in de Retailagenda Drenthe. Deze afspraken gaan in de kern over samenwerking tussen overheid en marktpartijen, het verminderen van winkelleegstand, het creëren van financieringsmogelijkheden voor de transformatieopgave en het werken aan compacte winkelgebieden. Het Binnenstadfonds en de provinciale RetailDeal in het kader van de Nationale Retailagenda zijn het instrumentarium hiervoor. Genoemde instrumenten hebben als doelstelling toekomstbestendige, economisch vitale en leefbare binnensteden en dorpskernen met een eigen DNA.

Om voldoende ruimte te bieden aan de veranderende wensen van consumenten en het bedrijfsleven, zetten wij in op de binnenstedelijke vernieuwing en vragen we bij gemeenten aandacht voor transformatie naar compacte en toekomstbestendige

winkelgebieden. Bij ruimtelijke plannen voor nieuwe grootschalige detailhandelontwikkelingen vragen wij gemeenten aandacht te geven aan regionale afstemming. Van de gemeenten verwachten we bovendien dat ze de behoefte aan de nieuwe ontwikkeling overtuigend aantonen in een detailhandelsvisie (conform de Ladder voor Duurzame Verstedelijking). De Retailagenda Drenthe geldt daarbij ook als beleidskader. In het buitengebied vinden wij vooral verkoop van eigen producten als nevenfunctie op een agrarisch bedrijf passend.

5.1.2.2.1. Perifere detailhandel

Ambitie

Wij streven naar een concentratie van de detailhandel in de binnenstedelijke gebieden, waarbij de bestaande detailhandelsstructuur centraal staat. Tegelijkertijd zijn er activiteiten die, om uiteenlopende redenen, minder goed passen in de stedelijke centra, bijvoorbeeld vanwege de schaalgrootte, externe veiligheid of bevoorrading. Voor deze activiteiten zou vestiging op een locatie voor perifere detailhandel een betere optie kunnen zijn.

Uitvoering

In 2006 hebben de provincies gezamenlijk besloten dat bestaande winkelgebieden worden beschermd en dat vestiging van grootschalige winkels buiten het stedelijk gebied wordt tegengehouden. Dit beleid blijft onverminderd van kracht.

Gewijzigde tekst na behandeling statencommissie OGB 21 februari 2018

5.1.2.2. Detailhandel / retailagenda blijft ongewijzigd.

5.1.2.2.1. Perifere detailhandel

Ambitie

Ongewijzigd

Uitvoering

In 2006 hebben de provincies gezamenlijk besloten dat bestaande winkelgebieden worden beschermd en dat vestiging van grootschalige winkels buiten het stedelijk gebied ('weidewinkels') wordt tegengehouden. Dit beleid blijft onverminderd van kracht.

3. FOSSIELE GASWINNING

Bestaande tekst in Revisie omgevingsvisie 2018

5.7.2.1.1.2. Conventioneel gas/olie

Omgevingsbeeld

De Drentse ondergrond kent gas- en olievoorkomens. Bij conventionele winning gaat het om de winning van gas en olie zonder de noodzaak van 'fracking' (hydraulisch kraken, een manier om schaliegas te winnen). In het kader van de nationale doelstelling energieleveringszekerheid is de winning van fossiele energiebronnen nog steeds van belang.

Ambitie

Het Rijk is bevoegd gezag voor de winning van gas en olie. Wij willen dat nut en noodzaak voor de winning van gas en olie wordt afgewogen. Bij ondergrondse activiteiten die de winning van aardgas aantoonbaar negatief beïnvloeden, wordt voorrang gegeven aan de gaswinning. Bovengrondse activiteiten die de winning van gas of olie (kunnen) (ver)hinderen, zijn niet toegestaan. Gasreservoirs mogen uitsluitend gebruikt worden voor andere doeleinden dan gaswinning, als aangetoond is, dat het resterende aardgas niet meer (commercieel) winbaar is, dan wel voor winning in de toekomst beschikbaar blijft, bijvoorbeeld als strategische gasopslag.

Uitvoering

Het Rijk is bevoegd gezag voor de winning van delfstoffen. De provincie heeft een adviserende rol. Wij baseren onze adviezen op onze Structuurvisie Ondergrond 2.0, waarin wij de afweging tussen de verschillende belangen en mogelijkheden hebben vastgelegd.

Gewijzigde tekst na behandeling statencommissie OGB 21 februari 2018

5.7.2.1.1.2. Conventioneel gas/olie

Omgevingsbeeld

De Drentse ondergrond kent gas- en olievoorkomens. Bij conventionele winning gaat het om de winning van gas en olie zonder de noodzaak van 'fracking' (hydraulisch kraken, een manier om schaliegas te winnen). ~~In het kader van de nationale doelstelling energieleveringszekerheid is de winning van fossiele energiebronnen nog steeds van belang.~~ Voor de nationale energieleveringszekerheid is het winnen van fossiele energie van belang gedurende de transitie naar een duurzame energievoorziening en een circulaire economie.

Ambitie

Het Rijk is bevoegd gezag voor de winning van gas en olie. ~~Wij willen dat nut en noodzaak voor de winning van gas en olie wordt afgewogen. Bij ondergrondse activiteiten die de winning van aardgas aantoonbaar negatief beïnvloeden, wordt voorrang gegeven aan de gaswinning. Bovengrondse activiteiten die de winning van gas of olie (kunnen) (ver)hinderen, zijn niet toegestaan. Gasreservoirs mogen uitsluitend gebruikt worden voor andere doeleinden dan gaswinning, als aangetoond is, dat het resterende aardgas niet meer (commercieel) winbaar is, dan wel voor winning in de toekomst beschikbaar blijft, bijvoorbeeld als strategische gasopslag.~~ Wij gaan in Drenthe het gebruik van fossiele energie verder afbouwen. Het winnen kan afnemen voor zover de energieleveringszekerheid en de productie van hernieuwbare energie dit toelaten. Wij willen dat voor de kleine gasvelden in Drenthe nut en noodzaak van de winning worden afgewogen.

Uitvoering

Het Rijk is bevoegd gezag voor de winning van delfstoffen. De provincie heeft een adviserende rol. Wij baseren onze adviezen op onze Structuurvisie Ondergrond 2.0, waarin wij de afweging tussen de verschillende belangen en mogelijkheden hebben vastgelegd. Mede als gevolg van de Revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018 wordt de Structuurvisie Ondergrond 2.0 aangepast en geactualiseerd.

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 16 januari 2018, kenmerk 3/3.1/2018000075, het herziene voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 maart 2018, kenmerk 11/4.4/2018000075 en het 2e herziene voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 maart 2018, kenmerk 11/4.4/2018000075;

gelet op:

- de Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- de Wet milieubeheer (Wm);
- de waterwetgeving;
- de Planwet verkeer en vervoer;

BESLUITEN:

ermeë in te stemmen om de ontwerp-Revisie Omgevingsvisie Drenthe met bijbehorend MER en andere achtergronddocumenten conform afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht ter inzage te leggen.

Assen, 28 maart 2018

Provinciale Staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

wa/coll.